

คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รายวิชาเพิ่มเติม ส30232 หน้าที่พลเมือง 2
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564

ม.4

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ครูที่ปรึกษาชื่อ _____

_____

โรงเรียนสวนกุหลาบ จังหวัดสุพรรณบุรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุพรรณบุรี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ปฏิทินกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564

สัปดาห์ เดือน ภาคเรียนที่ 2	①	②	③	④	⑤
พฤศจิกายน		4 ปฐมนิเทศ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง	11 ลูกสงวนหญิง รักสงวนหญิง	18 ลูกสงวนหญิง รักสงวนหญิง	24 เข้าแถว เคารพธงชาติ
ธันวาคม	2 วันพ่อ ของแผ่นดิน	9 ปณิธานความดี ตามคำพ่อสอน	16 วันกีฬาแห่งชาติ	23 เข้าแถว เคารพธงชาติ	30 เข้าแถว เคารพธงชาติ
มกราคม		6 ลูกสงวนหญิง รักสงวนหญิง	13 รักษามารยาทไทย	20 รักษามารยาทไทย	27 สุพรรณบุรีถิ่นนี้ มีความหลัง
กุมภาพันธ์		7 คุณธรรมนำวินัย	10 เลือกตั้ง สถานักเรียน	17 เลือกตั้ง สถานักเรียน	24 ส.ญ. สวาย ด้วยสองมือ
มีนาคม	3 สอบปลายภาค รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง	10 ทบทวนความรู้ สรุปความคิด รวบยอด	17 ทบทวนความรู้ สรุปความคิด รวบยอด		

กิจกรรมโฮมรูม

กิจกรรมโฮมรูม เป็นกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตให้แก่นักเรียน เป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันและอนาคตได้อย่างเป็นสุข มีคุณค่า และประสบผลสำเร็จตามศักยภาพ รวมทั้งมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเยาวชนไทยในยุคปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทำให้ครูที่ปรึกษามีโอกาสคุ้นเคยและรู้จักนักเรียนในความดูแลมากขึ้น ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีบรรยากาศเสมือนบ้านที่มีครูที่ปรึกษาและนักเรียนเป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน และมีการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน

การจัดกิจกรรมโฮมรูม เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered) และกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและฝึกทักษะต่างๆ มากกว่าการบรรยาย การออกคำสั่ง หรือชี้ให้กลัว โดยจัดให้ครอบคลุมสาระใน 5 ด้าน ซึ่งประมวลจากผลการสำรวจความต้องการจำเป็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ดังนี้

1. ด้านการเรียนและอาชีพ
2. ด้านการปรับตัว
3. ด้านเพศและการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายที่มีผลกระทบต่อจิตใจ
4. ด้านยาเสพติด
5. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

➤ **กิจกรรมโฮมรูม โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ**

1. กิจกรรมโฮมรูมสั้น ใช้เวลา 15 – 20 นาที
2. กิจกรรมโฮมรูมยาว ใช้เวลา 50 – 60 นาที

ทั้งนี้ การใช้โฮมรูมสั้นหรือโฮมรูมยาวขึ้นอยู่กับปัญหา ความต้องการ นโยบาย วัตถุประสงค์ และความพร้อมของโรงเรียน

➤ **บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**

1. จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนแต่ละกลุ่ม โดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย เช่น การเล่าเรื่อง อ่านใจ เกม บทบาทสมมุติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลองสถานการณ์จริง
2. เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัด
3. ให้กำลังใจและให้โอกาสนักเรียนประสบความสำเร็จ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในตัวเอง
4. สร้างบรรยากาศการอยู่ร่วมกันอย่างกัลยาณมิตร อบอุ่น เอื้ออาทร
5. ให้ความรัก ใช้เวลาแก่นักเรียนเสมอ รวมทั้งให้โอกาสและการเสริมแรงในการปรับพฤติกรรม
6. สนับสนุนให้นักเรียนค้นพบความสามารถและเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ตามนโยบายของ คสช.

1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม
5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี
11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา
12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

*****

**จุดเน้นและขอบข่าย รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**

- **จุดเน้นที่ 1 ความเป็นไทย**
  1. ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูทเวที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ)
  2. ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีไทย (การแต่งกาย ภาษา ภูมิปัญญา ประเพณี)
- **จุดเน้นที่ 2 รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์**
  1. การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
- **จุดเน้นที่ 3 ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข**
  1. การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย
  2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- **จุดเน้นที่ 4 ความปรองดอง สมานฉันท์**
  1. การอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งความหลากหลาย
  2. การจัดการความขัดแย้งและสันติวิธี
- **จุดเน้นที่ 5 ความมีวินัยในตนเอง**
  1. ชื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

*****

คำอธิบายรายวิชา

ส 30232   หน้าที่พลเมือง 2

รายวิชาเพิ่มเติม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 2

จำนวน 20 ชั่วโมง

จำนวน 0.5 หน่วยกิต

มีส่วนร่วมและแนะนำผู้อื่นให้อนุรักษ์และเผยแพร่มรดกไทยสู่สาธารณะ ในเรื่องการแสดงความเคารพ การสนทนา การแต่งกาย การมีสัมมาคารวะ เห็นคุณค่า อนุรักษ์ สืบสาน ประยุกต์และเผยแพร่ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ประยุกต์ใช้กระบวนการประชาธิปไตยในการวิพากษ์ประเด็นนโยบายสาธารณะที่ตนสนใจ รู้ทันข่าวสาร และรู้ทันสื่อ คาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าบนพื้นฐานของข้อมูล เห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกัน ด้วยการเคารพซึ่งกันและกัน ไม่แสดงกิริยาและวาจาดูหมิ่นผู้อื่น แบ่งปันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง โดยใช้กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิด กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ กระบวนการสร้างความตระหนัก กระบวนการสร้างค่านิยม และกระบวนการสร้างเจตคติ

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทย ภาคภูมิใจในความเป็นไทย แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง มีวิจารณญาณในการเลือกตั้ง และการวิพากษ์นโยบายสาธารณะ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ จัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

ผลการเรียนรู้

1. มีส่วนร่วมและแนะนำผู้อื่นให้อนุรักษ์ และเผยแพร่มรดกไทยสู่สาธารณะ
2. เห็นคุณค่า อนุรักษ์ สืบสาน ประยุกต์และเผยแพร่ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย
3. เป็นแบบอย่าง มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และสนับสนุนให้ผู้อื่นแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
4. เป็นแบบอย่าง ประยุกต์และเผยแพร่ พระบรมราชาบาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. มีส่วนร่วมและตัดสินใจเลือกตั้งอย่างมีวิจารณญาณ
6. รู้ทันข่าวสารและรู้ทันสื่อ
7. คาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าบนพื้นฐานของข้อมูล
8. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

รวมทั้งหมด 8 ผลการเรียนรู้

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
แบบบันทึกการวางแผนวัดผลและประเมินผลการเรียน

① รหัสวิชา ส 30232 ชื่อรายวิชา หน้าที่พลเมือง 2 จำนวนหน่วยกิต 0.5
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 1 – 12
ครูผู้สอน ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

② เวลาเรียน 1 คาบ/สัปดาห์/ภาคเรียน , เวลาเรียนทั้งหมด 20 คาบ/ภาคเรียน
เวลาเรียนร้อยละ 80 16 คาบ/ภาคเรียน

③ คะแนนรวมตลอดภาคเรียน = 100 คะแนน

อัตราส่วนคะแนนก่อนกลางภาค : กลางภาค : หลังกลางภาค : ปลายภาคเรียน = 30 : 30 : 20 : 20 คะแนน

3.1 คะแนนระหว่างภาคเรียน (คะแนนก่อนกลางภาค+กลางภาค + หลังกลางภาค) ทั้งหมด = 80 คะแนน

ประกอบด้วย คะแนนด้านความรู้ (K) = 30 คะแนน
คะแนนด้านกระบวนการ (P) = 35 คะแนน
คะแนนด้านคุณลักษณะ (A) = 15 คะแนน

คะแนนระหว่างภาคเรียน	รายการประเมิน หน่วยที่	คะแนนด้านความรู้(K) (ครั้งที่ 1)	คะแนนด้านกระบวนการ (P) (ครั้งที่ 2)	คะแนนด้านคุณลักษณะ (A) (ครั้งที่ 3)	รวม
คะแนนก่อนกลางภาค	หน่วยที่ 1	10	15	5	30
คะแนนกลางภาค	หน่วยที่ 2	10	10	10	30
คะแนนหลังกลางภาค	หน่วยที่ 3 และ หน่วยที่ 4	10	10		20
	รวม	30	35	15	80

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	รหัส/ ผลการเรียนรู้ (วิชาเพิ่มเติม)	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน	ภาวะ/ชิ้นงาน/ กิจกรรม
1	รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบัน พระมหากษัตริย์	ข้อที่ 1 มีส่วนร่วมและแนะนำผู้อื่นให้อนุรักษ์ และเผยแพร่มารยาทไทยสู่สาธารณะ ข้อที่ 2 เห็นคุณค่า อนุรักษ์ สืบสาน ประยุกต์ และเผยแพร่ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย	5	30	- กิจกรรมที่ 1 ลูกสงวน หญิง รักสงวนหญิง - กิจกรรมที่ 5 รักษ์มารยาทไทย - กิจกรรมที่ 6 เข้าแถวเคารพธงชาติ หน้าเสาธง
2	รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบัน พระมหากษัตริย์	ข้อที่ 3 เป็นแบบอย่าง มีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรม และสนับสนุนให้ผู้อื่นแสดงออกถึง ความรักชาติยึดมั่นในศาสนาและเทิดทูน สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นแบบอย่าง ข้อที่ 4 ประยุกต์และเผยแพร่ พระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	9	25	- กิจกรรมที่ 2 วันพ่อของแผ่นดิน - กิจกรรมที่ 3 ปณิธานความดีตาม คำพ่อสอน - กิจกรรมที่ 4 วันกีฬาแห่งชาติ
3	ความเป็นพลเมืองดีใน ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข	ข้อที่ 5 มีส่วนร่วมและตัดสินใจเลือกตั้งอย่างมี วิจารณญาณ	1	5	- กิจกรรมที่ 7 เลือกตั้งสภานักเรียน
4	ความมีวินัยในตนเอง	ข้อที่ 2 เห็นคุณค่า อนุรักษ์ สืบสาน ประยุกต์ และเผยแพร่ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยข้อที่ 6 รู้ทันข่าวสารและ รู้ทันสื่อ ข้อที่ 7 คาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าบน พื้นฐานของข้อมูล ข้อที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง	4	20	- กิจกรรมที่ 8 สุพรรณบุรีถิ่นนี้ มีความหลัง - กิจกรรมที่ 9 ส.ญ. สวายด้วยสองมือ
ผลการเรียนรู้ข้อที่ 1 - 8			1	20	- สอบปลายภาค

④ การสอบวัดผลพร้อมกันทั้งโรงเรียน ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตาราง

การวัดผล	สอบในตาราง		เวลาที่ใช้ในการสอบในตาราง (นาที)		
	สอบ	ไม่สอบ	30	60	90
ปลายภาคเรียน		✓			

กิจกรรมที่ 1

หน่วยที่ 1

ความเป็นไทย

กิจกรรมที่ 1 ลูกสงวนหญิง รักสงวนหญิง (10 คะแนน)

❖ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

- จุดเน้นที่ 1   **ความเป็นไทย**
 ข้อที่ 1 ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูทเวที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ)
 ข้อที่ 2 ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีไทย (การแต่งกาย ภาษา ภูมิปัญญา ประเพณี)
- จุดเน้นที่ 5   **ความมีวินัยในตนเอง**
 ข้อที่ 1 ชื่อสัตย์ สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ยอมรับผล ที่เกิดจากการกระทำของตนเอง
- ผลการเรียนรู้
 ข้อที่ 1 มีส่วนร่วมและแนะนำผู้อื่นให้อนุรักษ์ และเผยแพร่มารยาทไทยสู่สาธารณะ
 ข้อที่ 2 เห็นคุณค่า อนุรักษ์ สืบสาน ประยุกต์และเผยแพร่ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย
 ข้อที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

❖ การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมโฮมรูม (Home room)

- ด้านการปรับตัว
- ด้านการเรียนรู้และอาชีพ
 ได้รับการอบรมคุณธรรม จริยธรรม เช่น ระเบียบว่าด้วยเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แนวปฏิบัติ ของสถานศึกษานั้นๆ นอกจากนั้นยังเกี่ยวข้องกับ ความสำนึกในหน้าที่ ความซื่อสัตย์ ความอดทนอดกลั้น การสร้างวินัย การทำความเคารพ ความกตัญญู กตเวทิตา และเรื่องอื่นๆ ที่คุณครูมอบให้ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่นักเรียนต้องรับฟังและ นำไปปฏิบัติ
- ด้านคุณธรรม จริยธรรม
  - การยอมรับบุคคลอื่น   - ค่านิยมสังคมไทย
  - การแต่งกายของนักเรียน

❖ การดำเนินกิจกรรม

1. ครูที่ปรึกษาอธิบายผลการเรียนรู้ และแจ้งการดำเนินกิจกรรม
2. ครูที่ปรึกษาและนักเรียนทบทวนกฎ ระเบียบ ของโรงเรียน ที่นักเรียนต้องปฏิบัติ ตามระเบียบโรงเรียนสงวนหญิง ว่าด้วยการควบคุมพฤติกรรมนักเรียน พ.ศ. 2558 เพื่อกระตุ้นความเข้าใจและให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง (ศึกษาเอกสารเสริมความรู้และคู่มือ นักเรียน) ครูอธิบายวิธีการปฏิบัติตนและการประเมินนักเรียน จากการปฏิบัติจริง

แบบประเมินพฤติกรรม

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญในอัตลักษณ์ และกฎระเบียบของโรงเรียน					
2	นักเรียนเป็นผู้สุภาพ เรียบร้อย ตรงตามอัตลักษณ์ของโรงเรียน เช่น การทำความเคารพครู, การไหว้, การนั่ง, การเดิน, การพูด (ประเมินสรุปตลอดภาคเรียน)					
3	นักเรียนแต่งกายถูกระเบียบ ตั้งแต่ทรงผม, ชุดนักเรียน, ชุดพลละ, ถุงเท้า, เล็บมือ, รวมถึงการแต่งหน้ามาโรงเรียน (ประเมินสรุปตลอดภาคเรียน)					
4	นักเรียนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียน ปฏิบัติตามคำสั่งครู, เวิร์ประจำวัน, เวิร์เขตพัฒนา, ความประพฤติ (ประเมินสรุปตลอดภาคเรียน)					
รวมคะแนน 20/2 คะแนน						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 5	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 4	หมายถึง	ดี
คะแนน 3	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 2	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินคะแนนรวม

คะแนน 5	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 4	หมายถึง	ดี
คะแนน 3	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 2	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ปรับปรุง

กิจกรรมที่ 5

หน่วยที่ 1

ความเป็นไทย

กิจกรรมที่ 5 รักษ์มารยาทไทย (20 คะแนน)

❖ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

- จุดเน้นที่ 1 ความเป็นไทย

ข้อที่ 1 ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูทวาที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ)

- ผลการเรียนรู้

- ข้อที่ 1 มีส่วนร่วมและแนะนำผู้อื่นให้อนุรักษ์ และเผยแพร่มารยาทไทยสู่

สาธารณะ

❖ การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับแผนปฏิบัติการ ปีการศึกษา 2564

- โครงการที่ 9 โครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณ กิจกรรมที่ 6.9 รักษ์มารยาท

❖ คำชี้แจง

การดำเนินกิจกรรม (วันที่ 13 มกราคม 2564)

1. ครูที่ปรึกษาอธิบาย อັตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของโรงเรียนสงวนหญิง พร้อมยกตัวอย่าง การปฏิบัติตนของนักเรียน
2. นักเรียนศึกษาแนวทางการปฏิบัติมารยาทไทยจากวิดีโอ (VDO) แล้วฝึกปฏิบัติ เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและให้สอดคล้องกับอັตลักษณ์ สุภาพ เรียบร้อย ของโรงเรียนสงวนหญิง
3. นักเรียนฝึกปฏิบัติแล้วอัดคลิปวิดีโอ หรือ ถ่ายภาพขณะฝึกปฏิบัติส่งให้ครูที่ปรึกษา

การดำเนินกิจกรรม (วันที่ 20 มกราคม 2564)

1. ครูที่ปรึกษายกตัวอย่างคลิปวิดีโอที่นักเรียนฝึกปฏิบัติ ให้คำชื่นชมและให้คำแนะนำเพื่อเป็นกำลังใจให้กับนักเรียน
2. ครูที่ปรึกษาแนะนำวิธีการปฏิบัติตนขณะอยู่ที่โรงเรียนและอยู่ที่บ้าน
3. ครูที่ปรึกษาอธิบายลักษณะที่ดีของคนไทย เช่น มารยาทไทย กตัญญูทวาที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ
4. นักเรียนและครูที่ปรึกษาสรุปความรู้เรื่องรักษ์มารยาทไทย

เสริมความรู้

❖ ทำมารยาทต้องฝึกปฏิบัติ

- การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์
- การไหว้พระ
- การไหว้ผู้ใหญ่
- การไหว้ผู้เสมอกัน
- การถวายความเคารพแบบโบราณราชนิยม
- การเดินผ่านผู้ใหญ่

มารยาทไทย

มรรยาท , มาริยาท , มารยาท หมายถึง กิริยาอาการที่ควรปฏิบัติอย่างมีขอบเขตหรือ มีระเบียบแบบแผนอันเหมาะสมกับกาลเทศะ และสังคม

มารยาทไทย หมายถึง การเจาะจงชี้แจงให้ทราบถึงขอบเขตหรือระเบียบแบบแผนแห่งการประพฤติปฏิบัติแบบไทยที่บรรพบุรุษของเราได้พิจารณากำหนดขึ้น และดัดแปลงแก้ไขใช้สืบทอดกันมา

- ❖ **การประนมมือ** (อัญชลี) ประนมมือให้นิ้วมือแนบชิดกัน ฝ่ามือราบ ปลายนิ้วตั้งขึ้น แขนแนบตัวระดับอก ไม่กางศอก ทั้งชายและหญิงปฏิบัติเหมือนกัน การประนมมือนี้นี้ใช้ในการสวดมนต์ ฟังพระสวดมนต์ ฟังพระธรรมเทศนา และขณะพุดกับพระสงฆ์ซึ่งเป็น ที่เคารพนับถือ เป็นต้น
- ❖ **ไหว้** (วันทนา) การไหว้เป็นการแสดงความเคารพโดยการประนม มือให้นิ้วชิดกันยกขึ้นไหว้ การไหว้แบบไทยแบ่งออกเป็น 3 แบบ ตามระดับของบุคคล ดัง นี้
ระดับที่ 1 การไหว้พระ ได้แก่ การไหว้พระรัตนตรัยรวมทั้งปูชนียวัตถุและปูชนียสถานที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ในกรณีที่ไม่สามารถกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ได้ โดยประนมมือให้ปลายนิ้วชี้จรดส่วนบนของหน้าผาก

ชาย ยืนแล้วค้อมตัวลงให้ต่ำพร้อมกับยกมือขึ้นไหว้

หญิง ยืนแล้วย่อเข่าลงให้ต่ำ โดยถอยเท้าข้างใดข้างหนึ่งตามถนัด พร้อมยกมือ ขึ้นไหว้

ระดับที่ 2 การไหว้ผู้มีพระคุณและผู้มีอาวุโส ได้แก่ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ครู อาจารย์ และผู้ที่เราเคารพนับถืออย่างสูง โดยประนมมือให้ปลายนิ้วชี้จรดระหว่างคิ้ว

ชาย ยืนแล้วค้อมตัวลงน้อยกว่าระดับ การไหว้พระ พร้อมกับยกมือขึ้นไหว้

หญิง ยืนแล้วย่อเข่าลงน้อยกว่าระดับการไหว้พระ โดยถอยเท้าข้างใดข้างหนึ่งพร้อมกับยกมือ ขึ้นไหว้

ระดับที่ 3 การไหว้บุคคลทั่วไปที่เคารพนับถือหรือผู้มีอาวุโส รวมทั้งผู้ที่เสมอกันโดยประนมมือยกขึ้นให้ปลายนิ้วจรดปลายจมูก

ชาย ยืนแล้วค้อมตัวลงน้อยกว่าระดับการไหว้ผู้มีพระคุณ พร้อมกับยกมือขึ้นไหว้

หญิง ยืนแล้วย่อเข่าลงน้อยกว่าระดับการไหว้ผู้มีพระคุณ โดยถอยเท้าข้างใดข้างหนึ่งเล็กน้อย พร้อมกับยกมือขึ้นไหว้

ในการไหว้ผู้เสมอกันทั้งชายและหญิงให้ยกมือขึ้นไหว้พร้อมกัน หรือในเวลาใกล้เคียงกัน

ในกรณีที่ทำพร้อมกันเป็นหมู่คณะควรจะนัดหมายให้ทำอย่างเดียวกัน

การไหว้ตามมารยาทไทยเช่นนี้ ปฏิบัติให้เรียบร้อยนุ่มนวลด้วยความสำรวมจึงจะดูงาม

- ❖ **การกราบ** เป็นการแสดงความเคารพด้วยวิธีนึ่งประนมมือขึ้นเสมอหน้าผากแล้วน้อมศีรษะ ลงจรดพื้นหรือจรดมือ ณ ที่ใดที่หนึ่ง แล้วน้อมศีรษะลงบนมือนั้น เช่น กราบลงบน ดักกัจฉ์โลมถือว่าเป็นกราบ ถ้าหมอบแล้วน้อมศีรษะจรดมือที่ประนมถึงพื้นเรียกว่า หมอบกราบ การกราบมี 2 ลักษณะ คือ

1. การกราบแบบญาติประดุจ ใช้กราบพระรัตนตรัย ได้แก่ พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ การกราบแบบญาติประดุจ หมายถึง การที่ให้อวัยวะทั้ง 5 คือ เข่าทั้ง 2 มือทั้ง 2 และหน้าผากจรดพื้นการกราบจะมี 3 จังหวะ และจะต้องนั่งอยู่ในท่าเตรียมกราบ

ท่าเตรียมกราบ

ชาย นั่งคุกเข่าปลายเท้าตั้ง นั่ง บนส้นเท้า มือทั้งสองวางบนหน้าขาทั้งสองข้าง (ท่าเทพบุตร)

หญิง นั่งคุกเข่าปลายเท้าราบ นั่งบนส้นเท้า มือทั้งสองวางบนหน้าขาทั้งสองข้าง (ท่าเทพธิดา)

จังหวะที่ 1 (อัญชลี) ยกมือขึ้นประนมระหว่างอก ปลายนิ้วชิดกัน ตั้งขึ้นแนบตัวไม่กางศอก

จังหวะที่ 2 (วันนา) ยกมือขึ้น พร้อมกับก้มศีรษะโดยให้ปลายนิ้วชี้จรดหน้าผาก

- จังหวะที่ 3 (อภิวัต) ทอดมือลงกราบให้มือและแขนทั้งสองข้างลงพร้อมกัน มือคว่ำห่างกันเล็กน้อย พอให้หน้าผากจรดพื้นระหว่างมือได้

ชาย ให้กางศอกทั้งสองข้างลงต่อจากเข่าขนานไปกับพื้น หลังไม่โก่ง

หญิง ให้ศอกทั้งสองข้างคร่อมเข่าเล็กน้อย

ทำสามจังหวะให้ครบสามครั้ง แล้วยกมือขึ้นจับโดยให้ปลายนิ้วชี้จรดหน้าผาก

แล้วปล่อยมือลง การกราบไม่ควรให้ช้าหรือเร็วเกินไป

2. การกราบผู้ใหญ่ ใช้กราบผู้ใหญ่ที่มีอาวุโส รวมทั้งผู้มีพระคุณได้แก่ พ่อ แม่ ครูอาจารย์ และผู้ที่เราเคารพ กราบเพียงครั้งเดียว โดยที่ผู้กราบทั้งชายและหญิงนั่งพับเพียบ ทอดมือทั้งสองข้างลงพร้อมกันให้แขนทั้งสองคร่อมเข่าที่อยู่ด้านล่างเพียงเข่าเดียว มือประนมค้อมตัวลงให้หน้าผากแตะส่วนบนของมือที่ประนมในขณะกราบไม่ควรกระดกนิ้วหัวแม่มือขึ้นรับหน้าผาก

❖ การเดินผ่านผู้ใหญ่ ขณะที่ผ่านผู้ใหญ่ไม่ควรเดินลงส้น หรือมีเสียงดัง และต้องผ่านในระยะห่างพอสมควร

3. ขณะผู้ใหญ่ยืน ทั้งชายและหญิงให้เดินผ่านในลักษณะส้ารวมเคาะ 3 เคาะปล่อยมือไว้ข้างตัว และค้อมตัวเมื่อใกล้ถึงผู้ใหญ่
4. ขณะผู้ใหญ่นั่งเก้าอี้ ทั้งชายและหญิงให้เดินผ่านในลักษณะส้ารวม ปล่อยมือไว้ข้างลำตัว ค้อมตัวพร้อมกับย่อเข่า เมื่อใกล้ถึงผู้ใหญ่ นั่งเก้าอี้อยู่แต่ถ้าเป็นในบ้านอาจจะใช้วิธีเดินเข้าก็ได้

5. ขณะผู้ใหญ่นั่งหรือนอนกับพื้น ทั้งชายและหญิงให้เดินผ่าน ในลักษณะส้ารวมเมื่อถึงที่ผู้ใหญ่ นั่งอยู่ให้ทรุดตัวลงเดินเข้า เมื่อผ่านผู้ใหญ่ไปแล้วค่อยลุกขึ้นเดิน
6. วิธีการเดินเข้า ให้คุกเข่าปลายเท้าตั้ง แล้วค่อยสืบเข่าออกทีละข้างเหมือนกับการเดิน และค้อมตัวลงเล็กน้อยเมื่อใกล้จะถึงผู้ใหญ่

ที่มา : <http://www.kanchanapisek.or.th/>

QR Code คลิปวิดีโอมารยาทไทย

แบบประเมินคลิปวิดีโอ/ภาพถ่าย

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามท่าที่กำหนดให้					
2	นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการปฏิบัติตนขณะอยู่ที่โรงเรียนและอยู่ที่บ้านรวมถึงลักษณะที่ดีของคนไทยได้					
รวมคะแนน 10 คะแนน						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 5	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 4	หมายถึง	ดี
คะแนน 3	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 2	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินคะแนนรวม

คะแนน 9 - 10	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 7 - 8	หมายถึง	ดี
คะแนน 5 - 6	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 3 - 4	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1 - 2	หมายถึง	ปรับปรุง

กิจกรรมที่ 6

หน่วยที่ 2

รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

กิจกรรมที่ 6 เข้าแถวเคารพธงชาติ (10 คะแนน)

❖ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

- จุดเน้นที่ 2 รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
  - ข้อที่ 1 การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
- ผลการเรียนรู้
  - ข้อที่ 3 เป็นแบบอย่างและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และสนับสนุนให้ผู้อื่น แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

❖ การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมโฮมรูม (Home room)

- ด้านการเรียนรู้และอาชีพ
  - การปลูกฝังให้มีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องทุกวัยของผู้เรียน
  - ได้รับการอบรมคุณธรรม จริยธรรม เช่น ระเบียบว่าด้วยเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แนวปฏิบัติ ของสถานศึกษานั้นๆ นอกจากนั้นยังเกี่ยวข้องกับ ความสำนึกในหน้าที่ ความซื่อสัตย์ ความอดทนอดกลั้น การสร้างวินัย การทำความเคารพ ความกตัญญูตเวทิตา และเรื่องอื่นๆ ที่คุณครูมอบให้ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่นักเรียน ต้องรับฟังและนำไปปฏิบัติ
- ด้านคุณธรรม จริยธรรม
  - ความกตัญญูตเวทิตา
  - ความอดทนและอดกลั้น
  - ความสำนึกต่อหน้าที่ของตนเอง

❖ การดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติ เวลา 08.00 น. โดยเข้าแถวเรียงลำดับตามเลขที่เป็นระเบียบเรียบร้อย
2. ในขณะที่ดำเนินกิจกรรม เข้าแถวเคารพธงชาติ ร้องเพลงมาร์ชประจำโรงเรียน สวดมนต์ และนั่งสมาธิ นักเรียนแสดงความเคารพชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ด้วยความตั้งใจ
3. นักเรียนรับฟังข่าวสารต่าง ๆ จากคุณครูที่ทำหน้าที่ในการประกาศ หน้าเสาธงอย่างตั้งใจ เพื่อสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

แบบประเมินกิจกรรม

จุดประสงค์ ที่ต้องการวัด	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
เข้าแถวเคารพ ธงชาติ	เข้าแถวเคารพ ธงชาติ เป็น ระเบียบ เรียบร้อยดีมาก เรียงตามเลขที่ ไม่พูดคุยกัน	เข้าแถวเคารพ ธงชาติ เป็น ระเบียบ เรียบร้อยดี เรียงตามเลขที่ ไม่พูดคุยกัน	เข้าแถวเคารพ ธงชาติ เป็น ระเบียบ เรียบร้อยดี เรียงตามเลขที่	เข้าแถวเคารพธง ชาติ ไม่เป็นระเบียบ ไม่เรียงตามเลขที่ มีการพูดคุยกันบ้าง	เข้าแถวเคารพธง ชาติ เป็นระเบียบ เรียบร้อย มีการพูดคุยเป็น ส่วนใหญ่ และไม่ เรียง ตามเลขที่
ร้องเพลงชาติ ร้องเพลง สรรเสริญ พระบารมี สวดมนต์ แผ่เมตตา นั่งสมาธิ	ร้องเพลงชาติ สวดมนต์ แผ่ เมตตา ด้วย ความตั้งใจดีมาก	ร้องเพลงชาติ สวดมนต์ แผ่ เมตตา ด้วย ความตั้งใจดี	ไม่ตั้งใจร้อง เพลงชาติ หรือไม่สวด มนต์ หรือไม่แผ่ เมตตา (ไม่ ตั้งใจทำ 1 กิจกรรม)	ไม่ตั้งใจร้องเพลง ชาติ หรือไม่ สวดมนต์ หรือไม่แผ่ เมตตา (ไม่ตั้งใจทำ 2 กิจกรรม)	ไม่ตั้งใจร้องเพลง ชาติ หรือไม่ สวดมนต์ หรือไม่ แผ่เมตตา (ไม่ ตั้งใจทำ 3 กิจกรรม)
รับฟังข่าวสาร และเหตุการณ์ บ้านเมืองต่างๆ จากคุณครู	ตั้งใจรับฟัง ข่าวสารโดยไม่ พูดคุยกัน ดีมาก	ตั้งใจรับฟัง ข่าวสารโดยไม่ พูดคุย กันดี	ตั้งใจรับฟัง ข่าวสารโดยไม่ พูดคุยกัน	ไม่ค่อยตั้งใจรับฟัง ข่าวสารโดยมีการ พูดคุยกันบ้าง	ไม่ตั้งใจรับฟัง ข่าวสารและพูดคุย กัน
เดินแถวเข้า ชั้นเรียน	เดินแถวเข้าชั้น เรียนเป็น ระเบียบ เรียบร้อยดีมาก ไม่พูดคุยกัน	เดินแถวเข้าชั้น เรียนเป็น ระเบียบ เรียบร้อยดี ไม่พูดคุยกัน	เดินแถวเข้าชั้น เรียนเป็น ระเบียบ เรียบร้อย มีการพูดคุย กันบ้าง	เดินแถวเข้าชั้นเรียน ไม่เป็นระเบียบ มีการพูดคุยกันบ้าง	เดินแถวเข้าชั้น เรียน ไม่เป็นระเบียบ มีการพูดคุยเป็น ส่วนใหญ่
รวมคะแนน 20/2					

เกณฑ์การประเมินคะแนนรวม

คะแนน 5	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 4	หมายถึง	ดี
คะแนน 3	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 2	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ปรับปรุง

กิจกรรมที่ 2

หน่วยที่ 2

รักษาตียึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

กิจกรรมที่ 2 วันพ่อของแผ่นดิน (10 คะแนน)

❖ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

- จุดเน้นที่ 2 รักษาตียึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
- ผลการเรียนรู้

ข้อที่ 3 เป็นแบบอย่าง มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และสนับสนุนให้ผู้อื่นแสดงออกถึงความรักษาตียึดมั่นในศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ข้อที่ 4 เป็นแบบอย่าง ประยุกต์และเผยแพร่ พระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

❖ การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมโฮมรูม (Home room)

- ด้านที่ 1 การปรับตัว
- ด้านที่ 2 คุณธรรม จริยธรรม
  - การเทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
  - ความเสียสละ
  - การยอมรับบุคคลอื่น ค่านิยมสังคมไทย

❖ การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ ปีการศึกษา 2564

- โครงการที่ 9 เยาวชนคนดีศรีสุพรรณ กิจกรรมวันพ่อของแผ่นดิน

❖ เรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมโฮมรูม (Home room)

- ด้านการเรียนรู้และอาชีพ
  - นำพระบรมราโชวาทมาประยุกต์ใช้กับการเรียนและการพัฒนาตนเองรวมถึงการดำเนินชีวิตประจำวัน
- ด้านคุณธรรม จริยธรรม
  - การประหยัด
  - การพัฒนาโรงเรียน
  - ความสำนึกตนเองต่อสังคม
  - ประโยชน์ที่ทำจากการกระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
- จุดประสงค์

ข้อที่ 1 เพื่อให้นักเรียนสามารถนำพระบรมราโชวาทมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

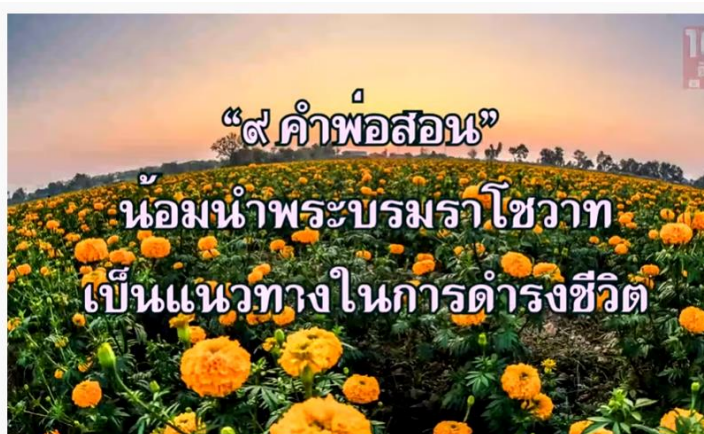
❖ การดำเนินกิจกรรม

1. ครูที่ปรึกษาอธิบายผลการเรียนรู้และอธิบายการดำเนินกิจกรรมตามใบงาน
2. ครูที่ปรึกษาสุ่มนักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน แล้วแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

ใบงานกิจกรรมที่ 2

กิจกรรมที่ 2 วันพ่อของแผ่นดิน

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอต่อไปนี้

"๙ คำพ่อสอน" พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ที่ทรงพระราชทานแก่ พลเอกเกรียง

จากนั้นครูผู้สอนอธิบายเพิ่มเติม นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น และร่วมลงชื่อเพื่อแสดง
ปณิธาน ความดีสานต่อ ๙ คำพ่อสอน ผ่านระบบ Google form ตาม QR Code ด้านล่าง

แบบประเมินกิจกรรม

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนนำพระบรมราโชวาทเรื่องการ ขยันและอดทน มาปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้					
2	นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงปณิธาน ความดีसानต่อ 9 คำพ่อสอน					
	รวมคะแนน เป็น 10 คะแนน					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 5	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 4	หมายถึง	ดี
คะแนน 3	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 2	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินคะแนนรวม

คะแนน 9 - 10	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 7 - 8	หมายถึง	ดี
คะแนน 5 - 6	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 3 - 4	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1 - 2	หมายถึง	ปรับปรุง

กิจกรรมที่ 3

หน่วยที่ 2

รักษา ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
กิจกรรมที่ 3 ปณิธานความดีตามคำพ่อสอน (10 คะแนน)

❖ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

- จุดเน้นที่ 2 รักษา ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
- ผลการเรียนรู้

ข้อที่ 3 เป็นแบบอย่าง มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และสนับสนุนให้ผู้อื่นแสดงออกถึงความรักชาติยึดมั่นในศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ข้อที่ 4 เป็นแบบอย่าง ประยุกต์และเผยแพร่ พระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

❖ การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมโฮมรูม (Home room)

- ด้านที่ 1 การปรับตัว
- ด้านที่ 2 คุณธรรม จริยธรรม
  - การเทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
  - ความเสียสละ
  - การยอมรับบุคคลอื่น
  - ค่านิยมสังคมไทย

❖ การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ ปีการศึกษา 2564

- โครงการที่ 15 โครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข กิจกรรมปณิธานความดีตามคำพ่อสอน

❖ การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมโฮมรูม (Home room)

- ด้านการเรียนและอาชีพ
  - นำพระบรมราโชวาทมาประยุกต์ใช้กับการเรียนและการพัฒนาตนเองรวมถึงการดำเนินชีวิตประจำวัน
- ด้านคุณธรรม จริยธรรม
  - การประหยัด
  - การพัฒนาโรงเรียน
  - ความสำนึกตนเองต่อสังคม
  - ประโยชน์ที่ทำจากการกระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

- จุดประสงค์

ข้อที่ 1 เพื่อให้นักเรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

❖ การดำเนินกิจกรรม

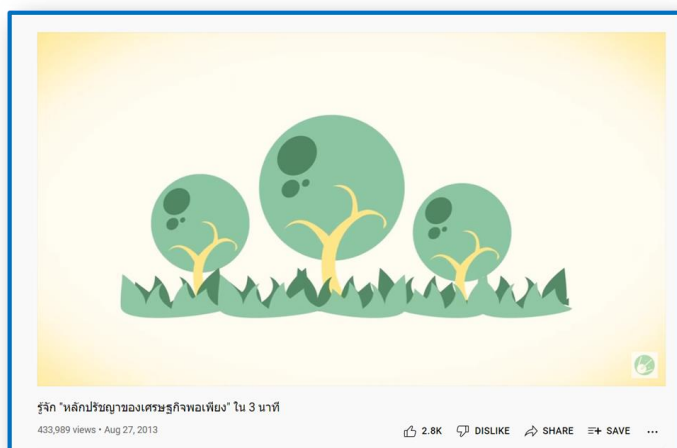
1. ครูที่ปรึกษาอธิบายผลการเรียนรู้และการดำเนินกิจกรรม
2. ครูให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอ เรื่อง รู้จัก “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ใน 3 นาที แล้วอภิปรายร่วมกัน
3. ให้นักเรียนตอบคำถาม จากลิงค์ที่ครูที่ปรึกษาส่งให้ แล้วสรุปความรู้ที่ได้รับร่วมกัน

ใบงานกิจกรรมที่ 3

กิจกรรมที่ 3 ปณิธานความดีตามคำพ่อสอน

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูคลิปวีดีโอต่อไปนี้ ตาม QR Code ด้านล่าง

ให้นักเรียนร่วมทำแบบสอบถาม Google Form และสรุปความรู้และข้อคิดที่ได้รับ
ร่วมกัน

แบบประเมินจากการทำกิจกรรม

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	มีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเข้าร่วมกิจกรรม					
2	นักเรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆได้ และสามารถเสนอแนวทางให้ผู้อื่นเข้าใจและนำไปปรับใช้ได้					
รวมคะแนน (10)						

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 5	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 4	หมายถึง	ดี
คะแนน 3	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 2	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินคะแนนรวม

คะแนน 9 - 10	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 7 - 8	หมายถึง	ดี
คะแนน 5 - 6	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 3 - 4	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1 - 2	หมายถึง	ปรับปรุง

กิจกรรมที่ 4

หน่วยที่ 2

กิจกรรมที่ 4 วันกีฬาแห่งชาติ (5 คะแนน)

บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

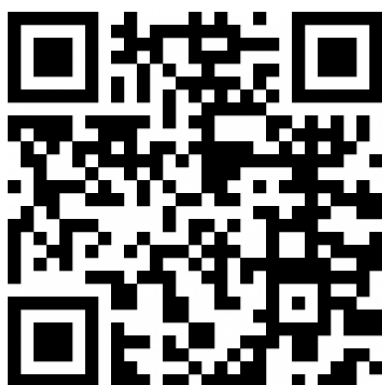
❖ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

- จุดเน้น   ข้อที่ 1 การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
- ผลการเรียนรู้   ข้อที่ 4 ประยุกต์และเผยแพร่พระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ข้อที่ 7 ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

❖ การดำเนินกิจกรรม

3. ครูที่ปรึกษาอธิบายผลการเรียนรู้และอธิบายการดำเนินกิจกรรม
4. ครูที่ปรึกษาให้นักเรียน ดูคลิปวิดีโอ และให้นักเรียนทำแบบทดสอบใน Google Form
5. ครูที่ปรึกษาสุ่มนักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน แล้วแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

คลิปวิดีโอ

แบบทดสอบ Google Form

กิจกรรมที่ 7

หน่วยที่ 3

ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

กิจกรรมที่ 7 เลือกตั้งสถานักเรียน (5 คะแนน)

❖ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

- จุดเน้นที่ 3 ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- ผลการเรียนรู้

ข้อที่ 5 ประยุกต์ใช้กระบวนการประชาธิปไตยในการวิพากษ์ประเด็นนโยบาย
สาธารณะที่ตนสนใจการจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมโฮมรูม (Home
room)

- ด้านการปรับตัว
- ด้านคุณธรรม จริยธรรม
  - การยอมรับบุคคลอื่น
  - ค่านิยมสังคมไทย
  - การทำงานร่วมกัน
  - การทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมประชาธิปไตย
- จุดประสงค์

ข้อที่ 1 เพื่อให้นักเรียนทุกคนตระหนักในการเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
และเข้าร่วมกิจกรรมเลือกตั้งสถานักเรียน

❖ การดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนทุกคนเข้าร่วมเลือกตั้งสถานักเรียน

❖ เกณฑ์การประเมิน เป็นห้องเรียน

- ❖ ร้อยละ 100 ได้ 5 คะแนน
- ❖ ร้อยละ 80 - 99 ได้ 4 คะแนน
- ❖ ร้อยละ 60 - 79 ได้ 3 คะแนน
- ❖ ร้อยละ 50 - 59 ได้ 2 คะแนน
- ❖ ต่ำกว่าร้อยละ 50 ได้ 1 คะแนน

หน่วยที่ 4

ความมีวินัยในตนเอง

กิจกรรมที่ 8 สุพรรณบุรีถิ่นนี้มีความหลัง (10 คะแนน)

❖ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

- จุดเน้นที่ 3   ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
  - ข้อที่ 1   การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ผลการเรียนรู้
  - ข้อที่ 2   เห็นคุณค่า อนุรักษ์ และสืบสานขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย
  - ข้อที่ 6   รู้ทันข่าวและรู้ทันสื่อ
  - ข้อที่ 7   คาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าบนพื้นฐานของข้อมูล

❖ การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมโฮมรูม (Home room)

- ด้านที่ 1   การปรับตัว
- ด้านที่ 2   คุณธรรม จริยธรรม
  - ความเสียสละ   - การยอมรับบุคคลอื่น
  - ค่านิยมสังคมไทย

❖ การดำเนินกิจกรรม

1. ประชาสัมพันธ์กิจกรรม ศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยบูรณาการกิจกรรม รายวิชาหน้าที่พลเมือง ในวันที่
3. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสุพรรณบุรี
4. จัดทำแบบทดสอบความรู้ เพื่อวัดความรู้รูปแบบออนไลน์ เพื่อรับเกียรติบัตรเมื่อผ่านเกณฑ์ร้อยละ

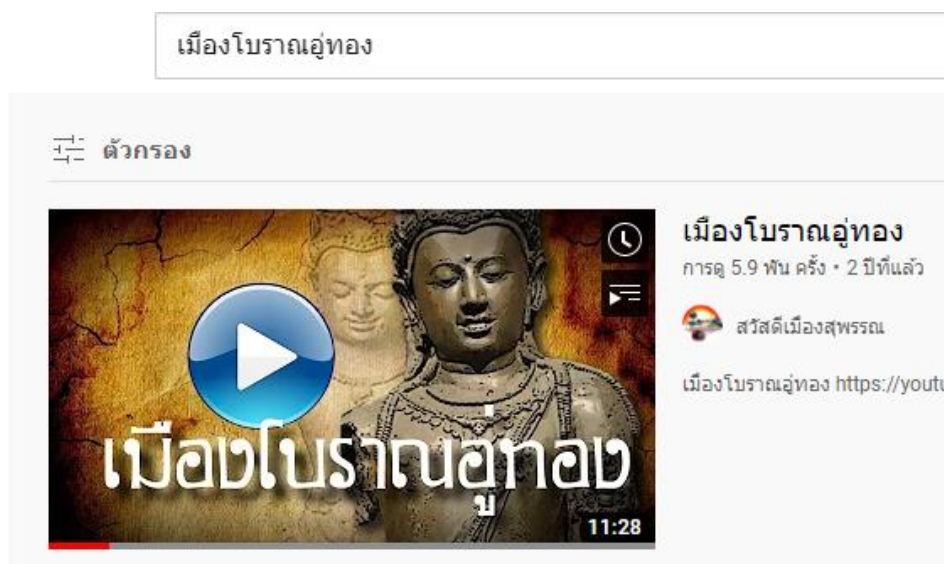
ใบงานกิจกรรมที่ 8

กิจกรรมที่ 3 สุพรรณบุรีถิ่นนี้มีความหลัง
คำชี้แจง ให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอต่อไปนี้

วิดีโอที่ 1. <https://www.youtube.com/watch?v=5qvOF7ThurE>

วิดีโอที่ 2. <https://www.youtube.com/watch?v=eB6YkNtryHw>

จากนั้นครูผู้สอนให้นักเรียนทำแบบทดสอบ ผ่านระบบ Google form

แบบประเมินกิจกรรม

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	มีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาไทยในด้านต่างๆ					
2	สามารถนำเสนอแนวทางการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาไทยในด้านต่างๆได้					
	รวมคะแนน เป็น 10 คะแนน					

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 5	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 4	หมายถึง	ดี
คะแนน 3	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 2	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินคะแนนรวม

คะแนน 9 - 10	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 7 - 8	หมายถึง	ดี
คะแนน 5 - 6	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 3 - 4	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1 - 2	หมายถึง	ปรับปรุง

หน่วยที่ 4

ความมีวินัยในตนเอง

กิจกรรมที่ 8 ส.ญ.สวายด้วยสองมือ (10 คะแนน)

❖ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

- จุดเน้นที่ 5 ความมีวินัยในตนเอง
ซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ยอมรับผล
ที่เกิดจากการกระทำของตนเอง
- ผลการเรียนรู้
ข้อที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

❖ การจัดกิจกรรมโรงเรียนด้านทุจริต

❖ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการร่วมกับคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน (โรงเรียนคุณธรรม)

❖ การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมโฮมรูม (Home room)

- ด้านที่ 1 การปรับตัว
- ด้านที่ 2 คุณธรรม จริยธรรม
  - ความเสียสละ
  - ค่านิยมสังคมไทย
  - การยอมรับบุคคลอื่น
  - การทำงานร่วมกัน

❖ การดำเนินกิจกรรม

1. ครูที่ปรึกษาอธิบายผลการเรียนรู้และอธิบายการดำเนินกิจกรรมตามใบงาน
2. ครูให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอ สรุปสาระสำคัญร่วมกัน แล้วให้นักเรียนตอบคำถามลงใน Google form

แบบประเมินกิจกรรม

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนมีความเข้าใจในคุณธรรมและสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้					
2	นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทั้งในชั้นเรียนและ Google form					
	รวมคะแนน เป็น 10 คะแนน					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 5	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 4	หมายถึง	ดี
คะแนน 3	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 2	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินคะแนนรวม

คะแนน 9 - 10	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 7 - 8	หมายถึง	ดี
คะแนน 5 - 6	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 3 - 4	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1 - 2	หมายถึง	ปรับปรุง

หน่วยที่ 4

ความปรองดอง สมานฉันท์ และความมีวินัยในตนเอง
กิจกรรมที่ 9 ส.ญ. สวดยด้วยสองมือ (10 คะแนน)

❖ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

- จุดเน้นที่ 5   **ความมีวินัยตนเอง**
 ชื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง
- ข้อที่ 6** ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

❖ การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมโฮมรูม (Home room)

- ด้านการปรับตัว
- ด้านคุณธรรม จริยธรรม
  - ความเสียสละ
  - การเป็นคนมีน้ำใจ
  - การรักษาความสะอาด
  - ความสำนึกตนเองต่อสังคม
  - ประโยชน์ที่ทำการกระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
  - การทำงานร่วมกัน
  - การพัฒนาโรงเรียน

❖ การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ ปีการศึกษา 2564

- โครงการที่ 7 โครงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ กิจกรรมศึกษาภูมิศาสตร์ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

❖ การดำเนินกิจกรรม

(วันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565)

3. ครูที่ปรึกษา และนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงสภาวะโลกร้อนนักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างสาเหตุที่ทำให้เกิดสภาวะโลกร้อน
4. นักเรียนคูคิวิดิโอเรื่อง หยุดภาวะโลกร้อนด้วยวิธีง่ายๆ
5. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับ ครูที่ปรึกษาอธิบายเพิ่มเติม
6. นักเรียนทำแบบทดสอบจาก Google Form ที่ครูส่งให้จำนวน 10 ข้อตรวจสอบคำตอบ สรุปคะแนนให้กับครูที่ปรึกษา

(วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565)

1. ครูที่ปรึกษา และนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึง สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสงวนหญิง (บริเวณโรงเรียนมีธรรมชาติอะไรบ้าง)
2. นักเรียนยกตัวอย่างบริเวณที่นักเรียนประทับใจคนละ 1 สถานที่ พร้อมบอกเหตุผล
3. ครูที่ปรึกษาให้คำแนะนำในการปฏิบัติตนขณะอยู่ในโรงเรียน การรับประทานอาหาร การดูแลห้องเรียน การดูแลเขตพัฒนา ฯลฯ
4. นักเรียนส่งภาพขณะทำความสะอาดห้องเรียน บริเวณเขตพัฒนา การเก็บขยะ ฯลฯ ที่แสดงถึงการเป็นผู้มีวินัย มีความรับผิดชอบ และรักษาสิ่งแวดล้อม กรณีนักเรียนมาโรงเรียน คนละ 1 ภาพให้ครูที่ปรึกษา
5. กรณีนักเรียนเรียนออนไลน์ที่บ้าน ให้นักเรียนทำแบบสอบถาม Google Form เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และ ให้นักเรียนส่งภาพขณะทำความสะอาดบ้าน การเก็บขยะ หรือการรักษาสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ที่แสดงถึงการเป็นผู้มีวินัย มีความรับผิดชอบ คนละ 1 ภาพให้ครูที่ปรึกษา
6. ครูที่ปรึกษาและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในโรงเรียน ประเทศไทย และโลกของเรา
7. ครูที่ปรึกษาอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรม ส.ญ. สวยด้วยสองมือ ให้นักเรียนมีความรักโรงเรียน รู้จักหน้าที่และมีวินัยในตนเอง

แบบประเมินการทำกิจกรรม

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนตระหนักและปฏิบัติหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบด้วยความเต็มใจ พื้นที่ที่รับผิดชอบมีความสะอาด					
2	นักเรียนมีความกระตือรือร้นขณะปฏิบัติกิจกรรม					
3	นักเรียนมีนิสัยรักความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย					
4	นักเรียนมีความสามัคคีในการปฏิบัติงาน					
รวมคะแนน 20/2 คะแนน						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 5	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 4	หมายถึง	ดี
คะแนน 3	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 2	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	พอใช้

เกณฑ์การประเมินคะแนนรวม

คะแนน 9 - 10	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 7 - 8	หมายถึง	ดี
คะแนน 5 - 6	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 3 - 4	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1 - 2	หมายถึง	ปรับปรุง

การเก็บคะแนน

หน่วย / กิจกรรม	คะแนน
❖ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	30
▪ กิจกรรมที่ 1 ลูกสงวนหญิง รักสงวนหญิง (ก.1)	10
▪ กิจกรรมที่ 5 รักษ์มารยาทไทย (ก.5)	10
▪ กิจกรรมที่ 6 เข้าแถวเคารพธงชาติหน้าเสาธง (ก.6)	10
❖ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	25
▪ กิจกรรมที่ 2 วันพ่อของแผ่นดิน (ก.2)	10
▪ กิจกรรมที่ 3 ปณิธานความดีตามคำพ่อสอน (ก.3)	10
▪ กิจกรรมที่ 5 วันกีฬาแห่งชาติ (ก.5)	5
❖ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	5
▪ กิจกรรมที่ 7 เลือกตั้งสถานักเรียน (ก.7)	5
❖ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	20
▪ กิจกรรมที่ 8 สุพรรณบุรีถิ่นนี้มีความหลัง (ก.8)	10
▪ กิจกรรมที่ 9 ส.ญ. สวยด้วยสองมือ (ก.9)	10
❖ ปลายภาคเรียน	20
▪ สอบปลายภาคเรียน	20
รวม	100

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้: เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- พรสุข หุ่นนิรันดร์ และคณะ. (2552). **หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สุขศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- วิชุดา จินดา และคณะ. **หนังสือเรียนกิจกรรม รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง 3 - 4**. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2557. **แนวทางการจัดการเรียนรู้, รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง: เอกสารประกอบการอบรมวิทยากรแกนนำ ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมือง**. ม.ป.ท.: สถาบัน.